

9 mesecev poslovanja **Visoka produktivnost**

Sodeč po rezultatih, ki jih je Jelovica dosegla v devetih mesecih letos, je na najboljši poti, da uresniči vse načrtovane dosežke — celo več, zagotovo bodo večji. In kaj vse je botrovalo k tem ugodnim pokazateljem?

Predvsem ne gre prezreti, da je produktivnost porastla za 7 odstotkov, kar je seveda potegnilo za sabo tudi druge ugodne rezultate. Plan proizvodnje je bil izpolnjen 109 % v primerjavi z istim obdobjem lani pa se je fizični obseg proizvodnje povečal za 2 odstotka. Direktni materialni stroški so bili pod planom, kar seveda pomeni, da se je tudi stabilizacijsko obnašalo v Jelovici. Ne gre pa seveda prezreti da je bil plan prodaje izpolnjen 103 %, plan izvoza pa kar 305 %.

Posebej razveseljivo je, da se je po daljšem času zmanjšalo število bolezni, kar je bilo v preteklih letih izredno slaba »stvar« v Jelovici. Boleznin je manj za 11 %, prav to dejstvo pa je v precejšnji meri vplivalo tudi na višjo produktivnost.

Seveda so zanimivi tudi drugi kazalci uspešnosti za tri četrt leta. Izvzeli bomo le nekatere:

Dohodek delovne organizacije je večji kar za 22 odstotkov od načrtovanega, še posebej pa izstopa temeljna organizacija proizvodnja oken in vrat, ki je dosegla povečanje kar za 36 odstotkov. Nekaj je res k temu pripomogla višja cena, vendar je tudi produktivnost imela velik vpliv. Ta pa je bila, kot smo uvodno omenili precej večja, kot je bilo načrtano. Ob tako visokem dohodku so se seveda lahko ustrezno napolnili tudi najrazličnejši skladi. Akumulacija je namreč večja kar za 67 odstotkov.

Nenazadnje pa je dobro poslovanje tudi vplivalo na povečanje osebnih dohodkov. V primerjavi z istim obdobjem preteklega leta so se za vso delovno organizacijo povečali za 30 odstotkov, tako da v Jelovici lahko tudi rečemo, da kdor dela, ta dobi za svoje delo tudi ustrezno in dobro plačilo.

f. z.

*Iskrene čestitke
ob 29. novembru
dnevu republike*

Uredništvo

IZ VSEBINE

- Vrsta prispevkov o gradnji v Italiji
- 30 let gasilcev
- Požar, ki opozarja
- Uspeh nogometašev

Okolica novih naselij še ni urejena. Vendar srečni lastniki so pred to zimo le v hišah, ki so za številne celo boljše, kot so jih imeli pred potresom.

KRONIKA

POTRESA

Potres v južnem delu Italije, ki je zajel predvsem pokrajini Campania in Bazilikata, je bil 23. novembra 1980 ob 19,30. Bil je kar 10. stopnje po Mercallijevi lestvici, kar je vsekakor več ko rušilni, saj ima ta lestvica le 12 stopenj. Zato je tudi razumljivo, da je ostalo brez strehe nad glavo kar 153 000 ljudi. Nihče pa še danes ne ve, koliko je bilo mrtvih. Zadnji podatek, ki je bil objavljen je blizu 4000 mrtvih. Nekateri podatki govore, da jih bo 5000, saj namreč še sedaj po več kot letu dni pri odstranjevanju ruševin pogosto naletijo na trupla. Ob potresu pa je bilo tudi ranjenih več kot 7500 ljudi. Sreča v nesreči je bila, da je bil potres v tako zgodnji uri, ko je bilo izredno veliko ljudi na ulici. Promenada je tam namreč izredno priljubljena stvar, še posebej v nedeljo zvečer, ko je potres tudi bil. Zgodilo se je, da v vasi, ki je bila povsem porušena ni bilo smrtnih primerov, ker so bili vsi na ulici. Prvo zimo so skoraj vsi preživeli v hudem mrazu kar pod strehami šotorov in v počitniških prikolicah. Italijanske oblasti so sicer uredile, da bi večina teh ljudi zimo preživela v hotelih ob morju, ki so pozimi prazni, pa nihče ni hotel v to izselitev. Vsi po vrsti so se namreč bali, da nikdar potem ne bodo več mogli nazaj. Morda so celo imeli prav, saj so tudi tako izsilili, da se je prej gradilo in da bodo to zimo vsi pričakali pod trdnimi strehami.

REZULTATI REFERENDUMA

Devetega novembra smo delavci Jelovice na referendumu odločali o:

1. spremembah in dopolnitvah Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke

2. spremembah in dopolnitvah Pravilnikov o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in osebne prejemke

3. predlogu sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD GLG Bled

4. predlogu sprememb in dopolnitev statuta SOZD GLG

Z glasovanjem pod prvima dvema točkama smo vnesli v naš sistem delitve osebnih dohodkov nekaj bistvenih sprememb. Predvsem gre za:

– boljše vrednotenje proizvodnega dela

– kot kriterije stimulativenega dela smo opredelili predvsem tiste, na katere delavec dejansko ima vpliv. Ti kriteriji imajo tudi različno težo glede na pomembnost

– potrdili smo prevrednotenje del in nalog, ki so jih že med letom opravili delavski sveti TOZD

– zmanjšali smo število delavcev, ki so vezani na »osebno oceno«.

Komisija, ki je bila zadolžena za pripravo predloga sprememb, se je znašla pred dosti težko nalogo. Iz izdelane analize obstoječega sistema nagrajevanja je ugotovila njegove pomanjkljivosti in jih s svojim predlogom skušala odpraviti.

Po odmevih iz javne razprave je komisija ugotovila, da se večina glavnine pripomb nanaša na prevrednotenje del in nalog. Zaradi množice predlogov se je odločila, da ne gre v nobeno prevrednotenje, ampak v spremembo osnovnih vrednosti razredov. S tem je bilo v bistvu zadovoljeno tudi vsem predlogom za prevrednotenje, saj je dvig osnovnih vrednosti razredov večji, kot ga prinaša prevrednotenje v višji razred.

Razumljivo je, da naš sistem delitve OD še vedno ni idealen. Sistema, ki bi zadovoljeval vse, ni. Da pa se približujemo mnenju večine, kažejo razmeroma ugodni rezultati referenduma.

Pri tem pa je treba povedati še nekaj. Pod točko 3 in 4 smo odločali o spremembah in dopolnitvah Samoupravnega sporazuma in statuta SOZD GLG. V bistvu gre za prilaganje organizacije in samoupravnih aktov SOZD novim predpisom in ne prinašajo nekih bistvenih sprememb v odnosih med članicami SOZD. Pa je kljub temu 130 članov našega kolektiva glasovalo proti. Toliko bolj je to zanimivo, ker v javni razpravi ni bilo niti ene pripombe na predlagane spremembe. Ali to pomeni, da so tako glasovali tisti, ki so že načelno »proti« vsemu, ali pa za tako svojo odločitev imajo »tehten« razlog.

Rezultate referenduma prikazujemo v naslednji tabeli (rezultati TOZD Gradnja montažnih objektov še niso dokončni, ker še ni glasovnic 50 delavcev, ki so na delu v tujini in bodo glasovali po pošti).

rezultati v %

	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	TOZD 4	TOZD 5	TOZD 6	DSSS
1. Dopolnitve Sam. spor. o delitvi OD	80	65	81	55	69	84	78
2. Dopolnitve Pravilnika o delitvi OD	78	63	81	56	69	84	78
3. Dopolnitve SS o združitvi v SOZD	82	60	80	52	73	78	78
4. Dopolnitve statuta SOZD	82	60	81	52	74	78	76

S. Bokal

DRUGI O DELU JELOVICE

Za razliko od gradnje v potresnem področju Furlanije in seveda Posočja tokrat o velikem izvozu in gradnji Jelovice in Gradisa v javnih občilih ni bilo veliko napisanega in povedanega. Nekaj krivde je verjetno v tem, da je gradbišče tako daleč, nekaj pa tudi v tem, da v obeh delovnih organizacijah tega niso obežali na »velik zvon«. Še največ je bilo objavljeno na televiziji, predvsem po zaslugi Jelovice, ki je na gradbišču v Campanio povabila ekipo ljubljanske televizije. Ta je tam pripravila dvajsetminutno reportažo, ki ste jo verjetno videli tudi v oddaji V znamenju. Za tiste, ki pa jo niste, bomo na kratko povzeli nekaj poudarkov, ki so jih dali glavni direktor Leopold Ilvar ter italijanski kupci:

Izjava glavnega direktorja:

»Že v Furlaniji smo ugotovili, da ločen nastop slabi skupno ponudbo. Potem je namreč slab tudi skupni rezultat, saj vsakdo mora vse narediti sam. Zato smo se odločili, da pri ponudbi za jug Italije konkuriramo enotno in skupaj. Dobili smo delo, kakšnih

dimenzij in vrednosti pa je, se seveda da povedati. Cena, ki smo jo dosegli je ugodna, saj dobimo za kvadratni meter 230 000 lir, pri DePi pa celo 235 000 lir. Za naše razmere je to ugodna cena in lahko si samo želimo, da bi tako ceno dosegli tudi v prihodnje.«

– Direktorju je bilo postavljeno tudi vprašanje o odnosu med Jelovico in Gradisom.

»Dolga leta je bil konflikt med obema delovnim organizacijama. Drug drugega smo onemogočali z nelojalno konkurenco. V enem letu pa je prišlo do popolne spremembe. Sedaj smo tesno poslovno povezani in le taki smo lahko dali takšno ponudbo. O njeni velikosti najbolj plastično pove primer, da če bi te metre postavili drugega poleg drugega bi stala vrsta od Škofje Loke do Slavonskega Broda. Predvsem pa moram poudariti da osnova ni le dohodkovna povezanost. Med sabo smo si delili tudi delo in vsakdo dela tisto, za kar je najbolj usposobljen. Tu so tudi najnižji poslovni stroški. Osnova delitve pa so potem kalkulativni stroški. Vsak med nami je potem glede na udeležbo v proizvodnji udeležen tudi v prodajni ceni. Seveda pa je težko ločiti vse sestavne dele, vendar mislim, da nam je doslej to uspevalo kot je treba.«

Izjava Beltrameja – kooperanta iz Udin

»Izbira za Jelovico in Gradis je bila pogojena predvsem iz dobrega dela v Furlaniji. Tam so se delavci držali lahko bi rekli celo junaško v tistih nemogočih delovnih razmerah. Ko delaš v dežju in snegu to predstavlja resnično velik podvig, ki presega zgolj komercialni interes. Podobne razmere so naše potrditev tudi v tem potresu. Vladni komisar Zamberletti je te hiše že videl v Furlaniji in jih je

Čprav vas večina dobro pozna, da je posel, če ga smemo tako imenovati šel prek dveh italijanskih posrednikov, to je Ars et Labor iz Udin in De-Pi iz Napolija vam to vseeno še enkrat omenjamo. Predvsem zaradi podatkov. Ars et Labor je prevzel od Jelovice 376 hiš v skupni izmeri 20158 kv. m, kupec iz Napolija, to je Nicola de Piano pa precej več. 1205 hiš v skupni izmeri 78993 kv. m. Skupni izvoz je tako 1581 hiš, to pa je 99151 kvadratnih metrov stanovanjske površine.

lahko ocenil. Menili so, da so trdne, lahke in jih lahko hitro montiramo ter ustrezajo vsem zahtevam značilnostim.«

— Na vprašanje, ali bi te hiše lahko bile tudi stalne je odgovoril:

»Konstrukcija vaših hiš kot stalnih bivališč bi bila lahko nekoliko spremenjena. Sčasoma naj bi jih polepšali. Toda struktura je prav v redu. Med olepšavami, ki nimajo nič skupnega s strukturo hiš mislim predvsem za lepše ploščice, centralno ogrevanje in še bi lahko našteval. Ker pa je to področje, kjer sedaj gradimo mehko in nestabilno je tu neumestno postavljati tako imenovane težke objekte, temveč pridejo v poštev le lahki objekti kot so montažni. Jelovica in Gradis sta primerne in imata tudi možnost za gradnjo stalnih objektov. Čez kakšen mesec bo treba misliti tudi na to.

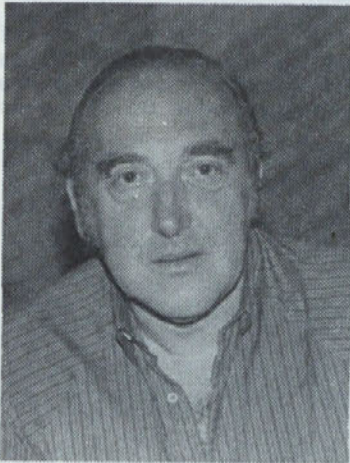
Čeprav so ljudje bili sprva nezaupljivi do teh hiš, so sedaj zares zadovoljni. Že sedaj dajejo videz objektov stalnega značaja.«

— Lahko rečemo, da se znova srečamo pri prihodnjih delih?

»Nadaljevati nameravamo v tej smeri. Pri tem mislim tudi na sodelovanje med našima vladama, kar bi vse skupaj samo olajšalo. Če pride do tega sem prepričan, ker je vaš izdelek prvovrsten, da bo še pri nas. To si tudi zasluži. Seveda pa, kot smo sodelovali do zdaj, nameravamo sodelovati še naprej.«

Gianbattista Gennari — predstavnik Ars et Labor iz Udin

»Lahko rečem, da smo z opravljenim delom zadovoljni. Ljudi smo rešili iz te hude nesreče. Predvsem pa smo iz izkušnje iz leta 1976 znali odgovoriti na prvobitne zahteve ljudi s potresnega območja Campanie in Bazilikato. Vse težave, ki smo jih imeli so bile predvsem v tem, da smo delali v različnih občinah in se seveda srečevali z različnimi upravami.«

— Na vprašanje, kako v prihodnje pa je odgovoril:

»Menim, da bi bilo dobro, da bi proučili vse podrobnosti in več skrbi posvetili estetskemu videzu hiš. Tehnološki vidik je dober. Potem sem prepričan bi

uspeli tudi z nadaljnjo izgradnjo na tem področju. Predvsem pa si želim, da bi se pri delih v Italiji srečevali predvsem pri veselih delih ne pri tako žalostnih kot smo se doslej ob teh elementarnih nesrečah.«

Nicola de Piano — največji kupec iz Neaplja

— Na vprašanje, kako to, da je prav njegova firma dobila največ del na potresnem področju je odgovoril:

»Vladni komisar Zamberletti, ki je obiskal to področje je kar četrtino del zaupal moji firmi predvsem zato, ker je sam dejal, da bo dela zaupal samo zanesljivim firmam. Proučil sem poleg drugih tudi projekt Jelovice oziroma Gradisa in ga predstavil vladnemu poverjeništvu. Komisar je od mene zahteval natančno poročilo glede rokov in ko jih je dobil je izbral moje podjetje in mi tudi dodelil največje število montažnih hiš. Moje podjetje je bilo prisotno tudi

pri delih na potresnem področju na Siciliji in se je že tam izkazalo in tudi ima določene izkušnje. Ogledal sem si tudi tovarno Jelovico in Gradis in tam spoznal njihovo sposobnost, tudi delovno silo, ki jo imajo in sem se sam prepričal da so sposobni opraviti delo v najkrajšem času. Potem sem šel neposredno k Zamberlettiju in mu zagotovil, da bomo dela naredili v predvidenem roku. Sedaj sem tudi sam zadovoljen, da sem izbral jugoslovansko podjetje, saj z roki nisem razočaran. Delavci so odlično sodelovali z našimi italijanskimi delavci, jugoslovanski vodilni ljudje so bili izredno razumevajoči. Vsi skupaj z direktorjem Ilvarjem, Milošem iz Emone so dokazali, da ne želijo samo ekonomskega učinka gradnje temveč, da želijo tudi pomagati, da bi bile te hiše čimprej postavljene. Tako sem vsekakor še bolj zadovoljen s sodelovanjem.«

— In kaj meni inženir de Piano o drugi fazi gradnje?

»Vsekakor želim, da bi bili odnosi z jugoslovanskimi firmami dobri in trdni tudi v drugi fazi gradnje, kar je še bolj pomembno in naporeneje kot v prvi. In mislim, da bi sodelovali lahko tudi pri izgradnji stalnih objektov. Kot sem sam videl med obiskom v Jugoslaviji tam delajo dovolj dobre tako imenovane težke montažne hiše, ki bi ustrezale za naše področje in bi tudi pomenilo največjo garancijo za varnost. Zato ne vidim vzroka zakaj ne bi znova sodelovali z istimi podjetji, da bi naredili še več in še boljše kot smo doslej.«

Delavci so imeli v vseh mesecih le en prosti vikend. Takrat so se z avtobusi odpravili na morje in si ogledali tudi znameniti otok Capri. Nekateri so si ogledali tudi Pompeje, to je mestece, ki ga je zasul ognjenik, pa tudi Neapelj je bil deležen zanimanja. To pa je praktično tudi vse kar so videli od Italije, če seveda odštejemo tisto, kar je moč videti ob cesti, ko so se peljali iz Jugoslavije na jug Italije.

Potresna obnova je tudi politična borba

Obnovo porušenega juga Italije bodo kot je znano marsikatero politične stranke v Italiji izkoristile tudi za svojo politično borbo. Za politike je namreč, kot so sami dejali, obdobje po potresu odločilna preizkušnja. »Gorje nam, če bomo na tem izpitu padli,« pravijo. Potres je namreč odkril vse slabosti, neučinkovitost in nesposobnost državne oblasti, da bi takoj in učinkovito priskočila na pomoč prizadetim krajem in stotisočim ljudi. Več kot dva dni je na primer trajalo, da je prišla prva pomoč po potresu v prizadete kraje, bila pa je tudi stalno nepopolna in tudi neučinkovita. Pri Italijanih nimajo civilne zaščite. Pri nas

nanjo marsikdo gleda zasmehljivo, vendar priznajmo ali ne, kadar je bilo potrebno so ljudje dobro vedeli kaj je treba narediti in kako. V Italiji ob potresu tega ni bilo. Ni bilo koordinirane pomoči, ni bilo akcij, ki bi prinesle učinkovito in hitro pomoč. Italija je na tem področju neorganizirana.

Veliko problemov se rojeva tudi sedaj, ko obnova in delo za namestitev ljudi teko na vso moč. Ničkoliko je prevarantov med tamkajšnjimi ljudmi, ki so znali izkoristiti tudi pomoč od drugod za svoje bogatenje. Primerov prekupčevanja s prikolicami je bilo ničkoliko, pa tudi ljudje, ki so

»Ljubezen gre skozi želodec« pravi star pregovor. Nedvomno ga lahko priključimo nazaj tudi sedaj. V mislih imamo namreč prehrano v Italiji, ki so jo bili deležni delavci, predvsem tisti, ki so se hranili v tako imenovanem kampu. Bila je slaba, predvsem pa enolična in največkrat tudi taka, da ni ustrezala okusu, ki so ga naši ljudje navajeni. Ničkoliko pripomb je bilo na hrano. Menjali so se tudi lokali, pa vendarle nikjer ni bilo posebno dobro. Lahko bi celo rekli, da so v razgovoru to delavci najprej omenjali. Pravijo, da jih je slaba prehrana bolj motila kot slabo vreme. Na nek način in s precej dobre volje so tudi to »prestali«. Seveda pa bi ob tej veliki akciji obnove v Kalabriji veljalo pogniti tudi izkušnje, še posebej, ker bo verjetno tudi v prihodnje tam še delo za Gradis-Jelovico. Peljati tja kompletno kuhinjo je verjetno nepotrebno, predvsem pa bi bil to velik izdelek. Prav lahko pa bi šel s tako veliko skupino kuhar, ki bi sodeloval pri pripravi hrane v italijanskih gostilnah. Predvsem bi pazil, da bi bile prikuhe in pa primesi, ki so vselej značilne za nacionalne kuhinje take, da bi ustrezale okusu naših ljudi. Tako sodelovanje med italijanskimi gostinci in našim kuharjem verjetno ne bi bilo sprejeto kot žalitev. Zakaj bi bili delavci zaradi take malenkosti slabe volje? Saj smo že v začetku dejali, da gre ljubezen skozi želodec. Torej gre tudi ljubezen do dela in pripadnosti nekemu kolektivu skozi želodec. Vsaj v Italiji se je pokazalo, da je na tem precej resnice.

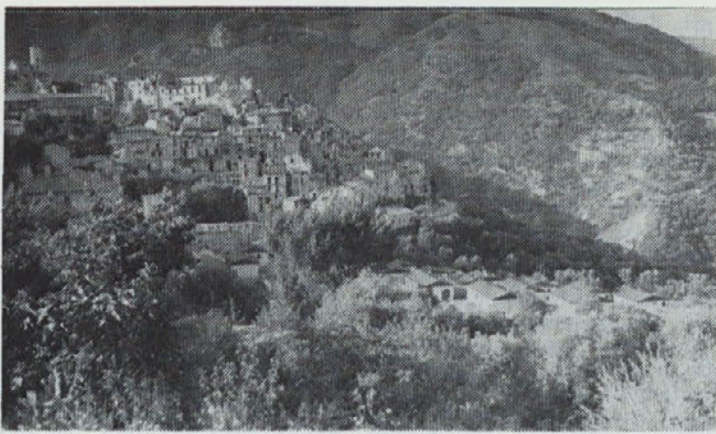
čaj

svoje prikolicе posodili za prvo zimo so pogosto dobili nazaj ruševino ne pa prikolico, ki jo običajno ljudje rabijo za odih.

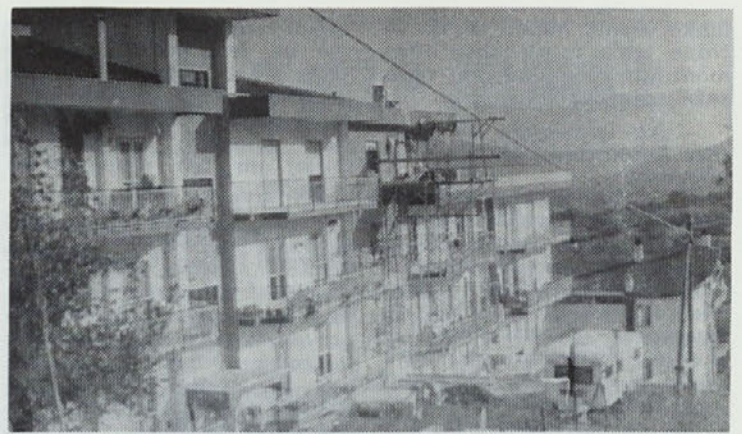
V Italiji, je dejal pred časom predsednik republike Pertini, se ne sme ponoviti več Sicilija. Tam so namreč po 13 letih odkar je bil potres, prebivalci mesteca Belice še vedno v barakah kljub velikemu številu milijard lir, ki so bile zbrane, da bi se njihovo življenje in prebivanje izboljšalo. Te lire so nekako izparele.

Vse to je nekaj primerov, ki dovolj zgornjo povedo, da je obnova zagotovo tudi politična borba. Če bo uspela tako kot so začrtali, potem bo sedanja vlada nedvomno uspela obdržati svoje pozicije. Ker pa je sedaj v teku šele prva faza, ki je že pobrala izredno veliko denarja in ker glavna bitka šele predstoji, je sedaj še težko predvidevati, če bo tako tudi čez leto ali dve.

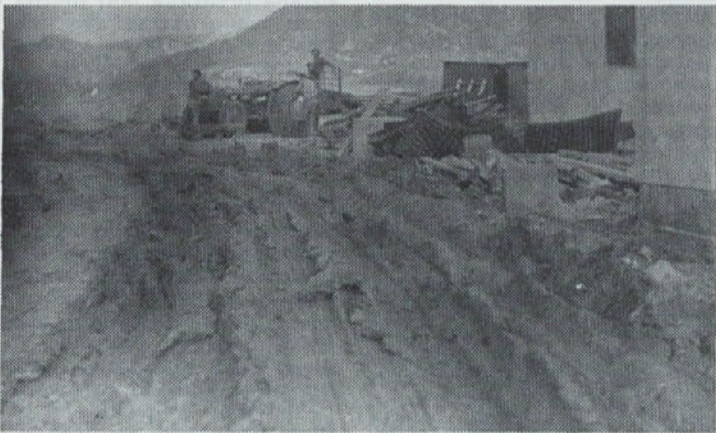
d. k.

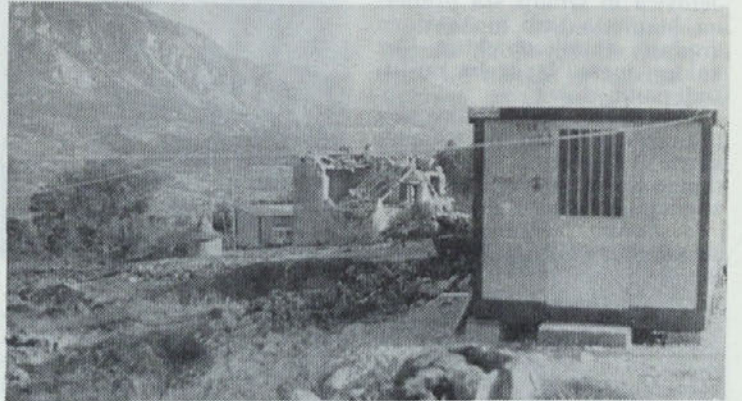
Pod vrh hriba stisnjena vas. Spodaj je že novo naselje, ki so ga postavili delavci Jelovice-Gradisa

Tudi nove in za tamkajšnje razmere moderne stavbe niso mogle kljubovati katastrofalnemu potresu. Več kot polovico jih bo mogoče popraviti, kot to na posnetku, ostale pa bo potrebno porušiti.

Blato je bilo največji sovražnik delavcev pri obnovi. Šele kasneje, ko so Italijani preskrbeli nekaj traktorjev za prevoz elementov, je bilo malo bolje. Prej so večinoma vse morali znositi na ramah.

Lastnika tega kovinskega kontejnerja ali zaboja, kot ga imenujejo naši delavci, ne moremo uvrstiti med srečneže. To bo več let njegovo bivališče, saj kot vidite je njegova hiša povsem porušena. V tem kontejnerju bo moral živeti, drugi, ki pa so imeli srečo, bodo živeli v precej boljših in udobnejših hišah Jelovice.

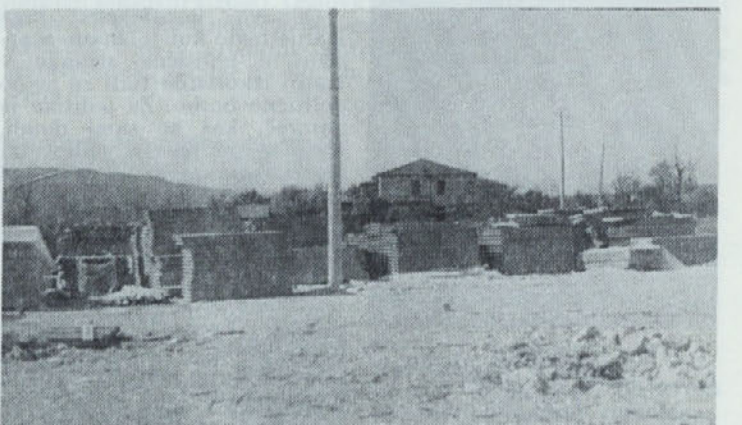
Slika je nedvomno precej zgovorna. Revščino prebivalcev po svoje predstavlja osel, ki je še vedno pomembna tovorna žival, ljudje so bili leto dni v prikolicah, v ozdaju pa so njihovi porušeni domovi. Potres tudi ni prizanesel cestam, kar se dobro vidi.

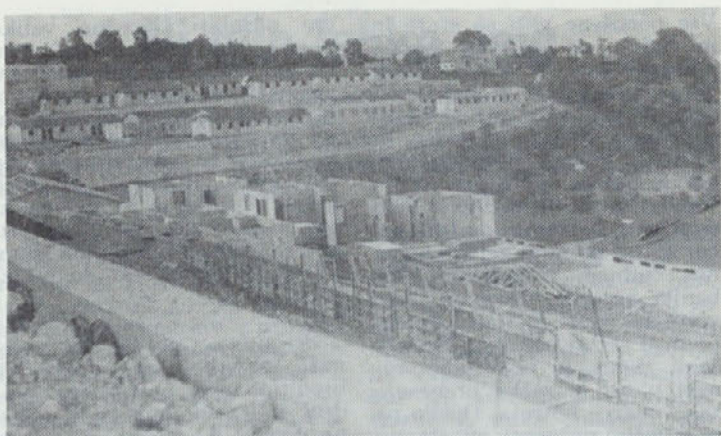
Lahko bi rekli že kar mestni izgled naselja. Ko bodo urejene tudi ceste in ko bo rastlo drevje, bo, priznajmo, tu kar lepo.

Pusta ulica manjšega mesteca Salca Irpina, katerega večino hiš bo potrebno porušiti. Lepo je videti, da je večina hiš starih.

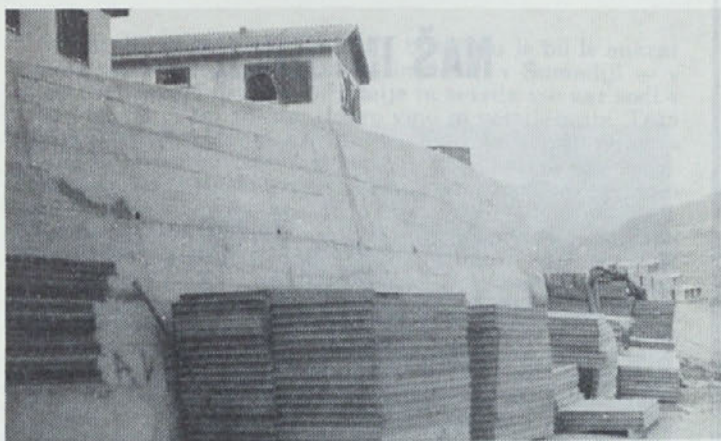
To je največje skladišče, ki smo ga zasledili v Italiji. Lep dokaz, da so delavci delali izredno hitro in praktično ni bilo zalog.

Malo kasarniški izgled bodoče vasi. Vendar bo čez leto dni precej drugače. Vedeti je namreč treba, da so vse nove vasi narejene takorekoč vsiljeno v pokrajino in za drugačen vtis je pač potreben daljši čas.

Kako slab teren je bil povsod je videti tudi na tem posnetku. Zemlje je po nekaj metrov globoko in skoraj vsi s katerimi smo govorili so dejali, da se boje, kako bo s trdnostjo temeljnih plošč. Ker so jih gradbinci pripravljali takorekoč tik pred začetkom montaže tudi niso bile uležane. Ob podpisu prevzema so skoraj povsod napisali, da Jelovica-Gradis ne priznavata reklamacij ki bi nastale zaradi ugrezanja plošč.

Vsak malce bolj trden teren je bil izkoriščen za priložno skladišče. Da pa teren tu ni trden pove tudi betonski zid, ki predvsem preprečuje drsenje zemlje.

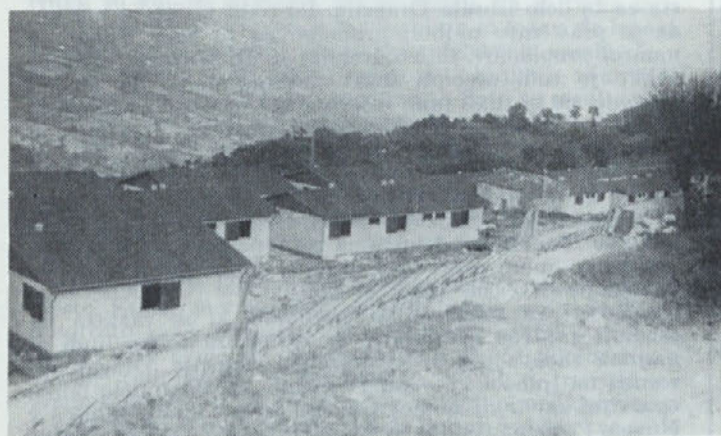
Vse elemente je bilo treba prenašati ročno in tudi pri postavljanju niso uporabljali nobenih dvigal. Pa še blata je bilo za izvoz.

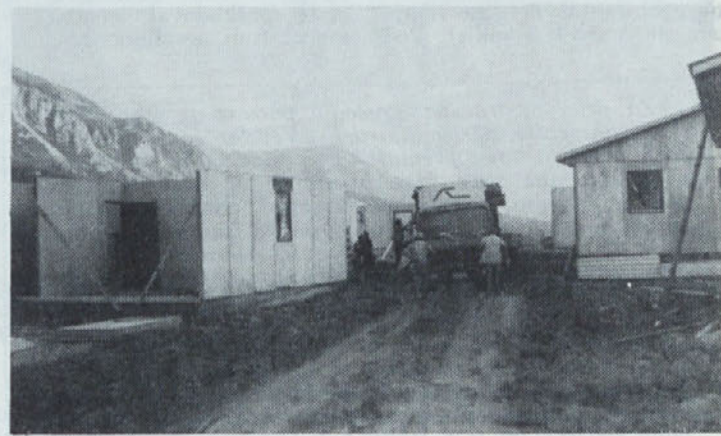
Franc Zihel (ki se je še pred meseci pridušal, da v Italijo ne bo šel) in Danilo Bence sta večino časa prebela v osrednjem taboru. Prvi je bil zadolžen za plan, drugi pa za obračunu, sta delala vsak dan krepko v noč.

Finalizacijo so prevzeli pri Beltrameju. Na začetku so bili precej v zaostanku potem pa so v glavnem sledili tempu delavcev Jelovice.

Novo naselje je narejeno. Čaka le še na prebivalce. V ozadju je lepo videti pokrajino, ki kot vidite ni najbolj prijazna.

Edina pomoč skupinam na gradbiščih je bil tovornjak Alpetoura. Ta je pripeljal elemente do plošče, če mu je blato to le dovoljevalo.

Nekaj več o Campaniji

Salerno je lepo пристanišče. Prek njega je prišla na potresno področje tudi prva mednarodna pomoč. V ozadju se lepo vidijo hribi, kjer se tudi začne potresno področje Kalabrije.

Za boljše razumevanje prispevkov še nekaj podatkov in vtisov o deželi kjer so delali delavci Jelovice. Pokrajina Campania leži nad Neapljem in sicer v smeri proti Jadranskemu morju, točneje proti Bariju. Dežela je povsem gorata, vendar to niso takšni hribi, da bi bili nedostopni, temveč nekoliko valoviti. Skoraj vse hiše so postavljene na hribčkih ali tik pod vrhom. Tako je imel potres tudi veliko večjo rušilno moč.

Na začetku pokrajine je tudi najlepše. Tam so daleč v dolino obdelali vsak kvadratni meter zemlje, tudi v najbolj strm hrib. To področje je namreč največje gojitveno področje lešnikov. Leskovi grmi rastejo plantažno pet metrov drug od drugega in dajejo izredno bogat pridelek. Takih lešnikov (debeline), ko jih poznamo pri nas tam sploh ne pridelujejo. Njihovi so še enkrat debelejši. Te lešnike v večini tudi izvažajo, med drugim je kupec tudi naša industrija čokolade.

Drugi izredno pomembni pridelek te pokrajine so kostanji. Maroni, kot ga imenujemo pri nas je tam nekaj povsem običajnega. Koliko dreves imajo je težko reči, lahko pa povemo, da tako lahkega obiranja, kot ga imajo tam ne more biti nikjer. Pod

drevesi ni niti trave in vsak kostanj, ki pade na tla je lepo viden in tudi dosegljiv. Tudi kostanj je namenjen izvozu in seveda predelavi.

Tretji, morda najpomembnejši pridelek pa je seveda trta. Grozdja je kolikor hočete in sladokusci so na gradbišču v Italiji prišli na svoj račun. Tako tisti, ki imajo radi vino in tisti, ki imajo radi grozdje. Kilogram grozdja, takega najboljšega, ki ga drugače vidiš le v tujini, je 500 lir. Pa sami izračunajte njegovo ceno v dinarjih. Vino pa dajo pri kosilu poleg kot pri nas vodo. Toliko ga imajo. In to dobrega.

Vendar, bolj če greste v notranost Campanije, bolj je revna in slabše obdelana. Ne vem, ali so ljudje malo manj pridni ali pa je zemlja oziroma podnebje bolj skopo. Verjetno pa je res, da bi tudi rastle, če bi Italijanska vlada malo več pozornosti posvetila tudi kmetijstvu na tem področju. Ta del tako sodi med zaostale, to pa je tudi razlog, da se je pristopilo k družbeni obnovi potresnih področij. Drugače bi ti ljudje vse življenje ostali brez trdnih domov.

Ceste so ponekod dobre, večinoma pa so zelo slabe. Asfalta je precej, vendar je valovit in neprijeten za vožnjo. Nekaj je k temu sicer prispeval tudi potres, ki je ceste poškodoval, vendar je precej tudi nesolidne gradnje.

Za prvo odstranitev posledic potresa je italijanska vlada namenila 2000 milijard lir. Vendar že ugotavljajo, da je ta vsota daleč premajhna za odpravo in uresničitev takoiimenovane prve faze izgradnje in odstranjevanja posledic potresa. Verjetno so zanimivi podatki, kako je ta ogromna vsota denarja porabljena. Od uradnih podatkov se ne da izbrati, kam vse je točno šel denar. Rečeno je le, da so stroški za popravilo stanovanj in nepremičnin stali 210 milijard lir, stroški za razrušitev nepopravljivo poškodovanih poslopij so bili kar 323 milijard lir, stroški za postavitev zložljivih hišic, kot imenujejo gradnjo, pa 300 milijard lir. Stroški za nakup in namestitev premičnih hiš pa 134 milijard lir. Ne bi se spuščali v podrobnejše komentiranje podatkov, pa vendarle lahko rečemo, da bodo številni, (to je v Italiji tudi slišati) iz tega potresa imeli lepe dobičke. Svoje prste ima zraven menda celo »slavna« commora, kot tu imenujejo napolitansko mafijo.

Vse porušene vasi so stare in ni čudno, da so tako močno poškodovane. Novih poslopij je zelo malo, le v nekaterih večjih mestecih je zaslediti tudi novogradnje. Vendar so tudi te močno poškodovane, ker je potres le bil premočan. Vendar se jih bo večino le dalo popraviti. Nekateri pa tudi ne, ker so vse po vrsti delane po za nas čudnem principu. Gradbeniki namreč postavijo neke vrste betonski kozolec, potem pa med stebri pozidajo. Seveda sami stebri, ki niso zabetonirani v zid le težko prenesejo take udarce potresa. Opeko pa je v večini primerov enostavno pometalo iz zida ven. Še na eno značilnost teh krajev ne

gre pozabiti. Izredno veliko imajo zdomcev. Ker namreč tu ni industrije so bili prisiljeni poiskati zaposlitev na tujem. Nekateri sedaj gradijo namesto porušenihiš nova poslopja, vendar so nekatera taka, da bi zaradi njihovega izgleda peljal lastnika in pa tistega, ki mu je tako hišo dovolil graditi kar k psihiatru. Okrogla okna so še najmanj, kar so si izmislili.

Pričakovati je le, da bodo naši sosede ob dokončni ureditvi tega potresnega področja le sprejeli tudi neke normative o izgledu vasi sicer bodo še bolj odbijajoče kot so sedaj ko so porušene.

NAŠ INTERVJU

Med 150 delavci izbrati le enega za razgovor in podrobnejšo predstavitev je težko, predvsem pa je krivično do ostalih. Vseh 150 bi namreč zaslužilo, da bi jih uvrstili v tole rubriko. Vsi po vrsti so namreč pridni, delajo v res težkih pogojih. Koga izbrati? Težka odločitev. Izbrali smo **Dragana Dodića**, vodjo gradbišča v Italiji. Ne zato, ker ima vojaško rečeno, najvišji »čin«, temveč zato, ker je Dragan resnično tisti, preko katerega poteka vsa akcija. Dragan ni iz Jelovice, pa vseeno zasluži, da o njem nekaj več napišemo.

Mislím, da sta Gradis in Jelovica imela srečno roko, da sta za to delo izbrala Dragana. Po rodu je Srb in mislim, da je prav zato najbolj primeren za to delo. Toliko je namreč problemov, toliko drobnih stvari je treba razrešiti, veliko je tudi osebnih težav posameznikov, da jih mi Slovenci ne bi znali tako reševati, kot to uspeva Draganu. Malo je treba imeti namreč prirojenega optimizma, potrpljenja, da si temu kos. Slovenci tega, priznajmo ali ne, nimamo. Smo preveč togi. Marsikdo bi pri tem delu izgubil glavo in dejal: »Naj se gre vse skupaj solit, kaj mi je še tega treba!« Spokal bi in šel. Dragan pa ostaja. In ne samo to. Tudi dela od jutra pa tja v pozno noč. Ničkoliko problemov mora rešiti, za katere tu doma skoraj nihče ne ve, tam pa so včasih veliki kot gora.

Skrbeti za tako veliko gradbišče, ki se razteza na razdalji kar 150 kilometrov in skrbeti za toliko ljudi ni majhna zadeva. Za to so potrebne izkušnje. Dragan jih resnici na ljubo ima, vendar ne take, da bi to delo lahko opravljal kar tako, mimogrede. Bil je že vodja gradbišča v Novem Pazaruju, vendar to še zdaleč ni bilo v takem obsegu kot je v Italiji. Zato se tudi Dragan mora učiti ob delu, tako kot se vsi, ki so na delu na tem potresnem področju.

Ni bilo lahko delo

Poleg Dragana Dodića sta za aktivno delo ekip bila najbolj zadolžena delovodji Tone Hoblaj iz Gradisa in Rafko Belčić iz Jelovice. Stalno sta tudi bila prisotna na gradbiščih. Zato je tudi razgovor z njima stekel o vsem kar se je dogajalo na gradbiščih.

Rafko Belčić: »Ni bilo lahko. Dela se vse dni, tudi nedelje in človeku počasi kar izgine občutek za čas. Jaz sem bil sicer v primerjavi z drugimi nekoliko na boljšem, saj sem bil v tem času 13 dni doma, ko sem se selil v novo hišo, pa vendar je bilo tudi to premalo, da bi vse opravil. Še sreča, da smo imeli tu na gradbišču večinoma lepo vreme. Res je bilo vroče, pa vendarle je bilo

lažje kot takrat ko je začelo deževati in je bilo blata za izvoz. Posebej težko je bilo, ker so plošče zaostajale in so jih hiteli graditi. Poti sploh ni bilo in blata je bilo kot rečeno na kupe. Tako smo deponije, kot mi imenujemo priručna skladišča, imeli ponavadi kar na cestah, saj je bil le tam trden teren.«

Tone Hoblaj: »Velike težave smo imeli tudi s prevozi.

Veliko je bilo dogovorov med Draganom Dodićem, Toneom Hoblajem in Rafkom Belčićem

V Italiji je že od 12. junija. V tem času je bil le enkrat doma. Seveda mu ni lahko, saj ima tam v Šumadiji – v Leskovcu, svojo družino prijatelje in seveda vse kar sodi v tisto okolje. Tudi odojka, dobro vino in veseljačenje. Tega pa v Italiji ni. Ni dobre hrane, ni dobrih prijateljev s katerimi se da poveseliti pozno v noč, ni kafan, ni gostiln. Tudi zato je Draganu težko. Pa vseeno med razgovorom niti enkrat ni priznal da mu je težko. »Sem delavec Gradisa in kot tak vem, da me lahko doleti kakršnokoli delo. Smo pač gradbena delovna organizacija in naše delovišče je teren. Tudi ko bomo končali tole delo v Italiji, bom verjetno moral na neko drugo gradbišče. Je pač tako in s tem sem se spoprijaznil jaz, kot tudi moja družina.

Predvsem pa mislim, da je situacija v naši državi taka, da moramo mi delavci prijeti za vsako delo, ki se nam ponudi, saj bomo le tako lahko premagali gospodarske težave, ki so se nakopičile. Mi v Gradisu in v Jelovici smo se pri teh nalogah opredelili za montažno gradnjo. In če ni dela doma potem ga je treba pač poiskati in opraviti v tujini. Tudi za to mi ni težko delati po več mesecev tako daleč od doma.«

Kaj mu je bilo treba riniti v Italijo in v tako delo bo marsikdo dejal po tem, ko bo prebral, da je Dragan pred časom že bil direktor delovne organizacije Besko v Vlasotincih, ki ima kar 600 delavcev. Po poklicu je diplomirani inženir tehnologije, preden pa je odšel v Italijo je bil tik pred dokončanjem tretje stopnje, torej magistrature. Naloga, ki bi mu prinesla ta zvonec akademski naslov je pač morala počakati na to, da bo Dragan odslužil tisto, kar je po njegovem na prvem mestu, to je zahtevi na njegovem delovnem mestu. Pravi, da mu to ni težko, saj je sam izbral to delo v gradbeništvu. Če bi bil drugačen človek, potem bi šel denimo študirati za lekarnarja in bi lepo vsak dan delal od 7 do 14 ure, potem pa bi bil lahko doma. Tako pa sem gradbenik in moj delavnik ni omejen z urami, tudi delovišče ni na korak od mojega doma. Tudi za to bo moja magistratura počakala, pravi.

Bolj za šalo kot zares sem mu navrgel, da ga bodo sedaj ko se je izkazal na gradbišču v Italiji enostavno poslali še v Irak. Njegov odgovor je bil tak, kot sem pričakoval. »Bom pač šel, če je potrebno.« Brez problemov torej. Tudi zato, ker je Dragan tak, dela teko kot je bilo načrtano. Prav zadnja dela so tudi najbolj pomembna. Hiteli so kot so le mogli, saj so vedeli, da je treba lepo vreme izkoristiti. Preveč je že bilo blata in težav, da lepega vremena ne bi porabili. To je sicer delavcem samim že v krvi, pa vseeno je bil prav Dragan tisti, ki jim je znal to še bolj povedati in jih tudi vzpodbuditi. Zato so rezultati na gradbišču več kot dobri. Še posebej če vzamemo v obzir, da je precej veliko tudi najrazličnejših sprememb, ki jih prej niso načrtovali. Hiša denimo je v Jelovici bila narejena za določeno velikost, sprememba je prišla v Italiji. »Vse dele je treba porabiti. Tu ne moremo iti manjkajočega iskat v tovarno, kot se to kaj rado dela na domačih gradbiščih. Doslej smo uspevali.«

Tudi zato je Dragan kar se da primeren za to delovno mesto. Koliko je v tem času delal in koliko je na gradbišču preprosto pove podatek, da je povsem izrabil štiri pare čevljev. Ne samo da je prevozil na tisoče kilometrov z avtom, tudi precej je kilometrov, ki jih je naredil po gradbiščih peš. In ravno zato, ker je stalno med delavci ga ti spoštujejo in mu zaupajo. To pa je tudi največ, kar se da doseči in kar prinaša rezultate. In tam kjer je Dragan tudi so.

j.č.

Sedaj imamo tri traktorje in je dosti bolje, predvsem pa gre tudi delo zaradi tega bolj od rok. Vedeti je treba, da imamo na enem gradbišču kar 10 skupin, in vsem streči, da delajo na vso moč ni lahko. Vedeti je treba, da če samo dva dni kasni material mi potem postavimo 10 hiš manj. Tak je tempo gradnje in ne smemo si privoščiti, da bi kaj obstalo.«

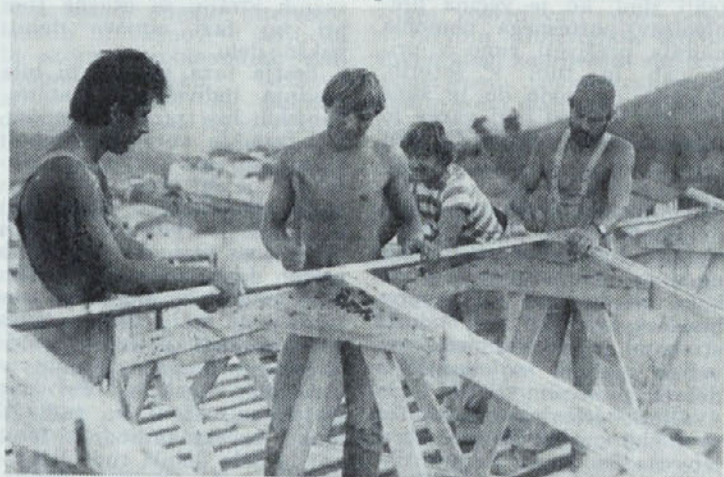
Rafko: »Mislim, da ne gre pozabiti tega, da je na gradbiščih tudi precej tako imenovanih kooperantov. To so predvsem Staklopan Beograd, Gradis Maribor in Gibsdekor iz Knina. Tudi z njimi ni bilo večjih težav in so pridno delali. Sicer pa, če ne bi bilo sodelovanja ne bi bilo toliko narejenega kot je. Nekaj pa jih je vseeno odšlo. Malo zaradi

nediscipline, za nekatere, ki so doma kot kaže navajeni bolj lagodnega dela, pa je bilo tu pretežno. Ostali pa smo vztrajali. Moramo povedati, da nekateri tudi zaradi nekoliko boljšega zaslužka. Ker namreč tu le težko porabimo denar, tudi ostane nekaj.«

Tone: »Finalizacijo hiš delajo Beltramovi monterji. Med njimi je tudi veliko Jugoslovanov. Njim oziroma Beltramovcem v celoti je bilo v začetku malo težje kot nam, ker tovrstnega dela niso bili najbolj vajeni, sedaj pa jim je šlo vedno boljše. Tudi več ljudi je prišlo in nam hitreje sledijo. Prej je namreč bilo precej hiš nefinaliziranih, ker smo mi veliko hitreje postavljali, kot oni dokončavali dela.«

Vodja mora delati več

Težko je na takem delovišču iskati posameznike, ki delajo več kot drugi. Vsi po vrsti so namreč pridni in oddiha ne poznajo. Z nikomer ni bilo težav, zatorej bi vsi zaslužili da jih tudi zato omenimo. Pa vendar smo se odločili, da malo поблиže predstavimo dva skupinovodja, to sta Vinko Gruban in Vlado Papeš.

Vinko Gruden s svojo skupino

Vinko Gruban je že 6 let Gradisovec. Morda je tudi to »vzrok«, da je postal skupinovodja na gradbišču v Italiji. Ima namreč dovolj izkušenj. Ker pa je poleg tega tudi najbolj pridni in sam dobro dela je rezultat teh izkušenj in dobrega dela en sam: njegova skupina je bila najboljša. Najbolj je presejala norme.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Seveda ni to samo Vinkova zasluga, tudi ostali v skupni so bili kar se da pridni in prizadevni. Velja jih omeniti: Nedeljko Lalić, Velag Abdaković, Simon Sajko. Pri tem pa ne gre prezreti še nečesa. Doslej sploh niso nikdar skupaj delali. Tu so se torej prvič dobili se »ujeli«, kot bi lahko rekli po domače in delali kot je treba. Pa niso delali samo zaradi boljšega zasluga. Ta je bil višji za dobrih 1000 dinarjev na mesec, temveč zato, ker so pač takšni. Čestitke za pridno delo.

Vlado Peneš

Druga skupina, ki je tudi izstopala pa je skupina, ki jo je vodil Vlado Papeš. Po rodu je Zagorec, za razgovor pa sramežljiv, veliko bolj kot so ti ljudje. Tudi on že ima malo daljši staž na gradbiščih. V Jelovici je zaposlen že 4 leta, največje gradbišče na katerem pa je doslej delal pa so bili Radenci. In kaj je tisto, kar jih vleče da so med najbolj pridnimi? »Ne boste verjeli. Delamo zato, hitro, da bi čim prej končali in da bi lahko šli domov.« No, tudi tak način dela je dober, samo da je koristen. Pošteno pa je povedal še nekaj. »Veste tu je preveč dela, za nekaj časa že gre, dolgo pa tak način življenja ne bi mogli zdržati. Delati nekaj mesecev od jutra do večera prav gotovo ni lahko.«

Poglejmo, kdo so še v njegovi skupini. Tudi oni so namreč še kako zaslužni, da je vsa skupina uvrščena najvišje: Hilmija Gorinac (zaposlen drugače v Tehniku), Slobodan Čuk in Djuro Čosić oba iz Gradisa.

TRI STOPNJE OBNOVE IN IZGRADNJE

Italijanske oblasti so po pretekli zimi, ko je večina prebivalcev potresnega območja morala preživeti zimo v prikolicah in tudi v šotorih, sklenile, da bodo do te zime vse spravili pod bolj varne in tople strehe. V tej prvi fazi kot so jo imenovali naj bi vsi ljudje dobili prostor v hišicah, v kontejnerjih ali pa v obnovljenih hišah, kjer prebivanje ne bi več bilo nevarno. Kot vse kaže, bo do zime večina prebivalcev resnično pod takimi strehami, le da bodo med njimi velike razlike, saj bodo na dobrem predvsem tisti, ki bodo v Gradis-Jelovica hišah. Tej prvi fazi naj bi že prihodnje leto sledila druga stopnja obnove. Po njej naj bi zgradili ali pa obnovili (tega bo bolj malo) tako imenovane objekte družbenega standarda to je vrtee, šole, zdravstvene domove in podobno. Pri prvi fazi so lahko sodelovali tujci, oziroma tuja gradbena podjetja, pri drugi fazi pa naj bi delali predvsem

domači. Vendar kot je slišati iz raznih strani, se utegne tudi pri tej fazi obnove dobiti kakšno delo.

Tretja faza pa naj bi bila gradnja individualnih stanovanjskih hiš trajnega značaja. Ta faza je verjetno najbolj vprašljiva, saj verjetno zanjo nikdar ne bo prav preveč denarja. Individualne hiše bodo po vsej verjetnosti gradili predvsem tisti, ki bodo ob prvih dveh dobro zaslužili. Tisti reveži, ki jim je po potrebi bolj malo ostalo, bodo verjetno tudi tu, čeprav oblasti pravijo drugače, še dolgo v začasnih objektih. Pri tej tretji fazi, ki se bo tudi že lahko začela prihodnje leto, naj bi delo dobila tudi Jelovica. Seveda bo delo treba dobiti. Ničkoliko poti bi potrebnih in tudi veliko najrazličnejših projektov bo treba narediti, da bi se uspelo pridobiti delo. Lahko samo rečemo, da se je za to tretjo fazo doslej že izredno veliko tudi naredilo.

I. Č.

Čeprav je bilo delo noč in dan in čeprav je bilo potrebno dnevno prevoziti izredno veliko kilometrov, čeprav je bilo treba stalno prenašati tovore in jih spravljati na višino (streha) ni v vsem času dela v Italiji prišlo do nesreče. Morda je bila to tudi sreča, verjetno pa je tudi res, da so bili na delu tam ljudje, ki so svoj posel poznali in tam je ponavadi tudi manj nesreč. Pa ne samo da ni bilo nesreč. Tudi zbolel ni nihče, kar je skoraj nemogoče, pa se je vendarle zgodilo.

Na številnih gradbiščih je delalo 150 monterjev. Za njihovo nemoteno delo pa je skrbela le majhna peščica posameznikov, ki prav tako kot delavci ni poznala prostih ur. Med temi vsekakor ne gre prezreti Miloša Kompara, diplomiranega inženirja lesarstva, uslužbenca ljubljanske Emone, točneje italijanske filiale Globtradeja. Ne samo, da je Miloš strokovnjak za to področje, izredno koristen je zaradi dobrega znanja italijanščine. Ničkoliko je namreč primerov, ko se zatakne pri kakšnem delu s predstavniki oblasti in to je treba takoj na licu mesta razčistiti. Miloš je tisti, ki je ne samo prevajalec, temveč tudi sodnik, ker pa zna delati mirno in preudarno je velikokrat tudi ambasador »dobre volje« med obema stranema. Ves čas prav po njegovi zaslugi ni prišlo do nobenih resnejših problemov; vse, ki pa so nastali, so hitro rešili. Vendar brez Miloša nikakor ne bi bili rešeni. To velja poudariti še enkrat. Če smo že prej omenjali, da so razdalje precej velike na gradbišču in da je do Neaplja, kjer ima sedež glavni kupec, to je De Piano, precej več kot 100 kilometrov, potem si lahko predstavljamo, da Miloš večino svojega časa preživi v avtomobilu. Mi, ki smo bili tam le tri dni, smo bili siti teh neprestanih voženj. Miloš pa jih ni, pa čeprav jih opravlja že več mesecev. Edini recept, da to zmoreš je, kot pravi, veselje do dela. Kako koristen in uporaben delavec je, pa lahko vidite tudi na posnetku, ko je pri televizijskem razgovoru zamenjal novinarko in se v italijanščini pogovarjal z Nikolo de Pianijem.

SMUČARJI

Vsem, ki še niste člani smučarske zveze Slovenije bi radi sporočili, da se je začelo vpisovanje za sezono 1981/1982. Za člane je članarina 200 dinarjev, za pionirje do 15 let pa 100 dinarjev. Smučarski klub Alpetour v Škofji Loki ima svojo klubsko pisarno na Spodnjem trgu, odprta pa je vsak ponedeljek in sredo od 18. do 20. ure.

Zakaj to obvestilo? Predvsem zato, ker bi vas radi seznanili, da se vam kot smučarju izredno izplača postati član. Veliko je namreč najrazličnejših popustov, ki vam bodo ob enem samem nakupu denimo smučarske opreme obilno povrnili denar za članarino. Samo nekaj primerov:

Pri nakupu katerekoli smučarske opreme imate 10 odstotni popust. Če računate da smučate že stanejo najmanj 3000 dinarjev je že tu prihranek večji kot je članarina. 10-odstotni popust imate tudi pri nakupu smučarskih kart na žičnicah. V klubski pisarni pa boste tudi dobili ob plačilu članarine seznam hotelov, ki nudijo popust pri bivanju oziroma letovanju. Težko bi vse naštevali, kar vse dobite po ugodnejši ceni. Morda le še en primer. Tekači, ki jih je zmeraj več na smučarskih maratonih plačajo polovico manjšo startnino če so člani smučarske zveze Slovenije. Premislite in odločite se. Ne pozabite. Vpisuje SK Alpetour.

30 let gasilstva v Jelovici

»Gasilstvo je za armado edina strokovna sila, ki more in mora intervenirati strokovno in organizirano pri velikih nesrečah in katastrofah, poleg izpolnjevanja rednih dolžnosti pri varstvu pred požari.« To je le eden izmed citatov, ki jih je o gasilcih izrekel največji sin naše domovine predsednik Tito. Zato jubilej te organizacije, ki je v Jelovici pred časom praznovala 30-letnico, vsekakor pomeni velik godek.

Ker bomo o dejavnosti gasilcev še poročali bi tokrat iz slovesnosti izluščili le govor predsednika Ivana Breznika, ki ga je imel ob tej priložnosti.

Orisal je predvsem 30-letno pot gasilstva v Jelovici, ki se je začela že v letu 1948, a uradno se je prostovoljno gasilsko društvo Jelovica ustanovilo leta 1951.

Podrobneje je razložil tudi vse pomembnejše mejnike v tem obdobju še posebej ko se je tako ali drugače opremljala gasilska enota v Jelovici. Danes je moderno opremljena in usposobljena za posege pri najrazličnejših požarih ali naravnih nesrečah. Posebej pa se je v govoru dotaknil nalog, ki jih čakajo v prihodnosti. Dejal je: »Razvoj gasilstva mora še hitreje slediti socialnemu, gospodarskemu, tehnološkemu in prostorskemu razvoju. Če tega ne bomo storili bo učinkovitost gasilske organizacije postopoma, a vendarle neizprosno nazadovala. To pomeni, da moramo za področje požarnega varstva pristopiti k enakemu strokovnemu delu, kot je bilo potrebno pri načrtovanju novega tehnološkega in prostorskega razvoja.

Splošnemu ljudskemu odporu, civilni zaščiti in družbeni samozaščiti smo v zadnjih letih posvetili posebno pozornost. Naša organizacija ima pomembno vlogo na tem področju. Med vsemi različnimi oblikami te dejavnosti se je to najbolj pokazalo pri akciji NNNP – 1979. leta. Ogroženost naselij, mest in industrijskih središč v morebitni vojni ne moremo primerjati s požarnimi nevarnostmi v mirnem času. Zelo dobro pa vemo, da bo cilj vsakega napadalca požaranja in uničevanja vsega, kar je potrebno za življenje. To je način obnašanja agresorja, da bi strl odpor vojske in prebivalcev, jih demobiliziral in pripeljal do kapitulacije.

Sodelovanje naše organizacije in posameznih društev s civilno zaščito je bilo v preteklem obdobju zelo uspešno. Mednarodni dogodki v zadnjih letih pa nas ponovno opozarjajo, da moramo storiti kar največ za uspešno delovanje civilne zaščite, ki ima pomembno vlogo tudi v okviru splošnega ljudskega odpora.

V naših delovnih organizacijah in gasilskih društvih razmišljam v zadnjem času o tem, kako bo organizirano gasilstvo v industrijskem bazenu, ko bo zgrajen centralni gasilski dom na Trati in zakaj moramo v delovnih organizacijah zaposlovati poklicne gasilce?

Taka razmišljanja so bila prisotna tudi na IX. kongresu Gasilske zveze Slovenije iz katerega pa povzemanj sledečo ugotovitev: »Poklicne gasilske enote v SR Sloveniji so razmerno dobro opremljene in postanejo lahko močni regionalni centri. Niti ena od teh enot pa ne more uspešno intervenirati pri velikem požaru ali elementarnih nezgodah. Ta ugotovitev velja za vse poklicne in prostovoljne enote z nekaj poklicnimi gasilci v posameznih občinah in TOZD. Zato je nujno povezovalje vseh oblik požarnega varstva za enotno in učinkovito nastopanje gasilskih enot pri različnih akcijah. Dokazovanje prednosti ene ali druge oblike gasilstva, večje ali manjše vloge enot in drugih nam lahko le škodi, slabi požarno varnost in zamegljuje probleme, ki jih lahko in moramo rešiti le s skupnimi močmi.«

Usmeritev torej imamo, to pa pomeni, da moramo naše delo z enako odgovornostjo kot do sedaj tudi v bodoče nadaljevati.

Taka gledanja na uspešnejšo organiziranost našega gasilstva s strani našega društva sem namenoma upora-

bil za predstavitev na današnji svečanosti. saj smo zbrani vsi predstavniki gasilskih društev iz našega občnega zbora, ki naj bi o naših pogledih spregovoril tudi v svojih sredinah in tako zagotovili verifikacijo stališč za enotno oblikovanje pogledov, ki naj bi služili v razpravah na naši samoupravni interesni skupnosti in Gasilski zvezi, vendar bo do sprejemanja programov o najuspešnejši organiziranosti prišlo.

Po današnji svečani seji imamo programirano gasilsko vajo z vključitvijo vseh gasilskih društev, ki delujejo na Trati ter GD Škofja Loka, Preddvor, Gorenja vas in Sovodenj, ta zadnja tri navedena z desetini desetih v naših obratih ter gasilska trojka iz obrata Kranj.

Naša aktivnost se mora v industrijskih podjetjih stopnjevati. Ta misel je bila izražena že ob praznovanju 25-letnice obstoja našega gasilskega društva.

Prevzeti moramo obveznost, da bomo izmenično pripravljali naša srečanja s še večjo od-

govornostjo in strokovno izdelanimi programi gasilskih vaj, saj samo tako lahko pričakujemo povečanje naše pripravljenosti in usposobljenosti za gašenje vseh možnih oblik požarov v naših podjetjih in njihovih TOZD. Za našo uspešnostjo, našo usposobljenostjo in hitrostjo v akcijah že jutri lahko zagotovimo svojemu zakonskemu tovarišu, sinu in hčerki, kakor vsakemu občanu ob nastalem požaru njihovo nadaljnje delo. To naše prostovoljno delo, ta naša zavest pa naj pride vse bolj v srca tistih, ki le za denar prodajajo vsako minuto svojega prostega časa in s katerimi se dnevno srečujemo v naših sredinah. Za tako medsebojno sodelovanje imamo zagotovljene osnovne pogoje. Ni nam težko povedati, da želimo, da bi ostale delovne organizacije po vprašanju reševanja požarnega varstva sledile razumevanju delavcev, samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij ter vodstva naše delovne organizacije, saj je edino tako razumevanje osnovni pogoj za uspešno delo na področju požarnega varstva.«

Kako pomembna postavka je izvoz Jelovice v Italijo in Irak nedvomno najbolj povedo 9-mesečni podatki o izvozu škofjeloške občine. Če vzamemo v obzir predvsem konvertibilen izvoz, škofjeloške delovne organizacije ocenjujejo, da bodo v vsem letošnjem letu izvozile za dobrih 64 milijonov dolarjev, kar je za 17,6 odstotka več kot je bilo planirano. Vendar podrobnejši pregled podatkov pove, da ima večina delovnih organizacij oceno nižjo od plana, izstopajo pa druge, ki plan daleč presega in tako bo za vso občino tako velik presežek. Tako je posebej rečeno, da bo Jelovica svoj plan povečala za 7 krat. To pa je nedvomno toliko, kot zagotovo ni uspelo nobeni delovni organizaciji v Sloveniji. Če pa dodamo še to, da je vrednost izvoza več kot 20 milijonov dolarjev (torej kar tretjino), je povedano vse.

Društvo kadrovskih delavcev v Škofji Loki

Ljudje se združujejo v društva zaradi enakih interesov, enakih problemov, v želji, da bi skupno problematiko tudi skupno reševali. Društvo lahko ustanovi že skupina desetih ljudi, ki želijo takega medsebojnega sodelovanja.

V Škofji Loki smo pred ustanovitvijo DRUŠTVA KADROVSKIH DELAVCEV. Inicijativni odbor za ustanovitev društva je v mesecu maju 1981 zbiral pristopne izjave delavcev, ki želijo postati člani tega društva. Odziv je bil neverjetno velik. Kar 85 delavcev, ki se ukvarjajo s kadrovanjem v najširšem smislu, se odloča za članstvo v našem društvu kadrovskih delavcev.

Pred ustanovnim občnim zborom bodo (so) člani dobili pravila društva, na ustanovnem občnem zboru bodo lahko dali pripombe in aktivno sodelovali pri programiranju dela društva. Namen ustanovitve društva kadrovskih delavcev je omogočiti članom

pridobivanje funkcionalnih znanj, posredovati informacije o razvoju proizvodnih odnosov, o vlogi kadrovskih služb v usmerjenem izobraževanju, o kadrovskem planiranju, o politiki stipendiranja, informacije o zaposlenosti in zaposlovanju, o povezovanju združene dela z vzgojnoizobraževalnimi organizacijami itd., itd. Veseli smo odziva kadrovskih delavcev, saj je to dokaz, da se zavedajo pomembnosti svojega dela in istočasno težkih nalog, ki jih obetajo časi, ki so pred nami.

Medsebojna uradna srečanja v društvu bodo tudi priložnost za neformalno ugotavljanje in reševanje problemov.

Društvo bo člane seveda sprejemalo kontinuirano. Člani bodo razpravljali o programu dela na ustanovnem občnem zboru in ga tudi sprejeli. Novi člani se lahko prijavijo pri KADROVSKI SLUŽBI OBČINE Škofja Loka, pri tov. Ireni SLANIČ, tel. 61-465.

POŽAR, KI OPOZARJA

Urini kazalci so kazali 23.05. zazvonil je telefon, dvignem slušalko. »Tukaj gasilski dom«. Zaslisi se glas: »Slavko, nekaj je narobe pridi hitro sem.« Vzamem ključ od glavnega vhoda obrata »1«, se vsedem v kombi, moram skozi zaprte železniške zapornice, in že sem na obratu »2«. Miha mi sporoča, da gori v pisarni za obračun osebnih dohodkov. To je oznanjal tudi skozi streho kadeči se dim. Odločil sem se za gašenje notranjega požara, Miha sem naročil naj napelje cevovod od kotlovnice do sosednega okna goreče pisarne jaz pa sem se hitro podal na obrat »1« po dihalni aparat in ročnik s pipo ter še tri cevi. Ob vrnitvi mi Miha predlaga, naj pokličem pomoč delavcev in gasilcev. Opomnil sem ga na sodelovanje, tisti moment sem k vhodu v pisarno že postavil dva RGA in cev z vodo. Miha sem še naročil, da naj prinese še več RGA predvsem pa CO₂. Že naslednji trenutek sem se opremil z dihalnim aparatom, aktiviram aparat CO₂, odprem vrata in pričnem gasiti, v hodnik se vali gost dim, nastaja vročina. Uspeha prvega aparata ni bilo opaziti, aktiviram drugega. Tudi tokrat ni bilo posebnega učinka, odločil sem se za RGA na prah, čeprav je ta za arhiv manj primeren, je pa bolj uspešen. Zapustiti sem moral

kraj požara, v masko mi uhaja dim, maska ne tesni... ponovno aktiviram še en RGA CO₂, nato pa vzamem cev z vodo in le z nujno najmanjšo možno količino vode požar dokončno pogasim. Vendar je bil prostor še močno zadimljen, Miha mi svetuje, da naj prižgem luč. Kje, je stikalo? Moral sem ponovno po sveži zrak, nato sem z levo roko pritiskal masko k obrazu in ob steni prišel do stikala. Odprla sva skoraj vsa okna pisarn. S tem je bilo samo gašenje končano, sledilo je obvezno javljanje o požaru in to milici, obhodni službi DO »Varnost«, ter trenutno edino dosegljivemu predstavniku DO »Jelovica«. Potem je še sledila kontrola podstrešja in sosednih pisarn. Miličnik je naredil zasilni zapisnik o trenutnem stanju ter preko veze zahteval komisijo UJV. Ta je prišla šele ob 5.25, do takrat pa sva morala pustiti vse tako, kot je bilo.

In kaj je bilo vzrok požara. Za pisalno mizo je stala prižgana električna peč, za katero bo šele potrebno ugotoviti, kdo jo je pozabil.

In še zadnji, nam vsem znani stavek. Botrovala je malomarnost – neodgovornost, človeški faktor, z njim pa 142.000 dinarjev škode. Lahko pa bi bili tudi milijoni...

S. ŠINK

Pred časom vaja, v resnici pa je Šinku prav s takim aparatom uspelo pogasiti požar na obratu 2.

JELOVICA

Potres, ki je prizadel jug Italije je po mnenju strokovnjakov naredil precej več škode kot bi jo smel. Vzrok temu je predvsem dejstvo, da so domačini večino hiš postavili na nepravilnih krajih in na neustrezni podlagi. Ponekod je bila poševna, ponekod na mehkejšem zemljišču, ponekod na naplavinah. To so področja na katerih noben geolog ne bi nikdar postavil hiše. Tudi nove hiše, ki so bile visoke po tri ali več nadstropij so bile nepravilno grajene. Podporni stebri so preslabi, da bi zdržali. Veliko je bilo tudi goljufij gradbenih podjetij, ki so, kot je bil primer že v Furlaniji, tudi tu vgradile manj železa kot je bilo v načrtih.

Bil je lep pohod

Prav je, da se v glasilu delovnega kolektiva Jelovica spregovori nekaj besed tudi o planinski sekciji Jelovice in o njenem delu.

Ustanovljena je bila v začetku leta 1981. Že na ustanovnem sestanku je odbor planinske sekcije sprejel program dela za leto 1981. Do sedaj je program v celoti izpolnjen. V zimskih mesecih je sekcija organizirala turno smučanje in hojo na smučeh. Kasneje pa je bilo organiziranih več pristopov na planinske vrhove.

Tako je bil za zadnjo nedeljo v mesecu avgustu predviden pristop na Križ, Stenar in Bovški Gamsovec. Zanimanje za pristop je bilo precejšnje. Vendar pa se je nekaj prijavljenih v zadnjem trenutku premislilo. Tako se je zadnje avgustovske nedelje na pot proti Gorenjski podala skupina trinajstih planincev z željo čimprej, oziroma do zdanitve prispeti v dolino Vrat. Tako se je tudi zgodilo. Do Aljaževega doma v Vratih, izhodišča za nešteto planinskih pohodov, smo srečno prispeli. Brez daljšega obotavljanja in nepotrebne čakanja smo se prav hitro podali na pot proti Bivaku IV Na Rušju. Po dveh debelih urah hoje smo do tja tudi prišli. Po kasnejših izjavah udeležencev je bil ta del poti dosti naporen in nekoliko manj privlačen za oči. Vendar pa je pri hoji v gorah skoraj vedno tako. Za pravega planinca je hoja v višjih bolj skalnatih in izpostavljenih mestih zanimivejša od hoje po običajni gozdni stezi.

Po postanku, ko smo se vsi dodobra podprli s hrano in osvežili s pijačo, smo po brezpotju nadaljevali pot proti našemu prvemu vrhu nad 2000 m. Spotoma smo občudovali steno Stenarja in plezalce, ki smo jih opazili približno v sredini stene. Se prej kot smo prispeli na prvi vrh, se nam je odprl lep razgled po bližnjih in daljnih vrhovih Juliskih Alp. Vsi udeleženci so

to skoraj v en glas potrdili na vrhu Križa, od koder je bil res enkratno razgled. Le od časa do časa je tega pokvarila megla. Vendar pa zaradi tega ni bil nihče ob dobro voljo.

Prav kmalu smo nadaljevali pot proti Stenarju, ki je bil naš glavni cilj. Po enostavni poti, brez klinov in varovalnih vrvi, smo prav kmalu prispeli na vrh te mogočne gore visoke nad 2500 m. Stenar imenujejo tudi bližnji sosed Triglava. Z njega je ob lepem vremenu enkratno pogled na Triglav. S severne strani ga je možno videti skoraj po celi višini in sicer prav od vznožja stene pa vse do Aljaževega stolpa na vrhu Triglava. Na žalost nam vreme ni naklonilo tega pogleda, kajti vršni del Triglava je bil zavrt v meglo.

Ne da bi kaj dosti čakali na umik megle, smo se rajši odločili, da se spustimo do Pogačnikovega doma na Kriških podih. Dodobra smo se odžejali in najedli, potem pa nadaljevali pot proti našemu zadnjemu cilju, Bovškemu Gamsovcu. Kljub megli, ki se je vse bolj spuščala, smo useno odšli proti vrhu. Ta del poti je bil zaradi izpostavljenosti najbolj zanimiv. Že zaradi tega nobenemu od udeležencev, kljub megli, ni bilo žal tega dela poti potem ko smo prilezli na vrh. Nekoliko smo posedeli in pokramljali in upanju, da bo megla izginila in nam omogočila enkratno razgled po Julijcih, še posebno pa po mogočni severni steni Triglava. Vendar tega nismo dočakali, zato smo kar kmalu odšli proti Luknji in naprej v dolino Vrat.

Ob prihodu v Aljažev dom s smo vsi skupaj nekoliko utrujeni, vendar dobre volje, še malo posedeli in poklepetali. Vsi brez izjeme smo bili zadovoljni, tako da je tistim, ki so se prejšni dan premislili, lahko resnično žal za lepo doživetje. Pohod je bil lep, zanimiv, ne preveč zahteven in tudi dobre volje je bilo od jutra do večera dovolj.

L. K.

Nogomet

Uspešna sezona

V tem letu je bila nogometna ekipa Jelovice zelo uspešna, saj je odigrala okoli 60 tekem, poraze pa bi lahko prešteli na prste.

Igrali smo na prvenstvu SOZD, kjer smo osvojili prvo mesto, občinskih sindikalnih igrah (2. mesto), sodelovali na turnirjih (turnir Tehnika – 1. mesto) ter odigrali več prijateljskih tekem.

Na občinskem prvenstvu v malem nogometu smo med 24 ekipami dosegli 2. mesto, za ekipo JLA, v kateri je nastopalo več igralcev višjih ligaških tekmovalnih, ki sedaj služijo vojaški rok v Škofji Loki.

Po uspešnih nastopih v občinski nogometni ligi smo v tekmovalni sezoni 81–82 pričeli tekmovali v medobčinski nogometni ligi Gorenjske, za kar smo se morali registrirati kot NK »Jelovica« pri nogometni zvezi Slovenije. letošnje tekmovalje poteka v dveh skupinah A in B, zmagovalca obeh skupin pa se bosta na koncu pomerila za naslov medobčinskega prvaka Gorenjske.

Po jesenskem delu prvenstva zavzema Jelovica prvo mesto v B skupini, kar je veliko presenečenje, posebno če upoštevamo, da igra v družbi s

poznanimi klubi z dolgoletno nogometno tradicijo, kot so Jesenice, Tržič, Gorenja vas, Kondor in Alpina. Ob tekmovalnih uspehih je treba še poudariti to, da vse stroške tekmovalne krijejo igralci sami, sindikalna organizacija pa je priskočila na pomoč pri plačilu nogometnega terena in sodnikov. Večina igralcev je iz drugih republik in jim tovrstno igranje pomeni edino organizirano obliko rekreacije in možnost vključevanja v kulturno življenje. Ker so igralci različnih narodnosti in iz različnih republik, predstavlja tovrstno igranje tudi krepitev bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi SFRJ.

V okviru DO smo tudi letos organizirali prvenstvo Jelovice v nogometu, kjer je prvo mesto osvojila ekipa DSSS pred TOZD Gradnja montažnih objektov, Termotonom in TOZD Proizvodnja oken in vrat. Organizirana pa je bila tudi tradicionalna vsakoletna nogometna tekma poročni–neporočni, ki se je letos že tretjič zapored končala po ogorčeni borbi obeh nasprotnikov brez zmagovalca z izidom 3:3.

Klemen Bedekovič

TABELA JESENSKEGA DELA NOGOMETNEGA PRVENSTVA MNZG 1981/82

A skupina

Člani						
Bled	6	5	1	0	10:4	11
Lesce	6	4	1	1	19:8	9
LTH	6	3	2	1	14:11	8
Alpes	6	3	1	2	14:15	7
Polet	6	2	1	3	11:11	5
Reteče	6	1	0	5	10:17	2
Bohinj	6	0	0	6	10:22	0

B skupina

Jelovica	5	4	0	1	10:2	8
Jesenice	5	3	0	2	19:11	6
Tržič	5	3	0	2	13:11	6
Gor. vas	5	2	0	3	12:11	4
Kondor	5	1	1	3	10:21	3
Alpina	5	0	1	4	11:19	1

VRSTNI RED OBČINSKE LIGE V MALEM NOGOMETU

1. JLA	13. PEKS
2. Jelovica	14. Mesoizdelki
3. LTH	15. Tehnik II
4. Bratstvo-jedinstvo	16. RUŽV
5. Grand prix	17. Varnost
6. Termika	18. Mehaniki
7. TVD Paritzan Šk. Loka	19. Gorenjska predilnica
8. SK Alpetour	20. Študenti
9. Tehnik I	21. TVD Gorenja vas
10. LPA	22. Iskra Reteče
11. Stara Loka	23. Inštalacije
12. Vdovci	24. EGP

Šah – dva člana manj

sti smo ob njunem slovesu organizirali neke vrste poslovilni turnir, tako da sta oba še enkrat lahko svoje znanje preverila z ostalimi člani ekipe. Čeprav so bili boji pošteni in zagrizeni tokrat o rezultatih ne bi poročali, saj so bili nezadnje postranska stvar.

Kar 10 nas je tekmovalo. Prav toliko pa nas je bilo tudi v »nadaljevanju« partij, ko je posebej Andrej Betoncelj s svojim govorom še enkrat vse seznanil, kaj vse sta pomenila za ekipo ta dva dolgoletna člana in prava šahovska zanesenjaka. Madjar Anton denimo, je bil predan šahu vse od leta 1955, ko je nastopil službo v Jelovici, enkrat je celo bil prvak Jelovice. Obema smo se za njuno dolgoletno sodelovanje oddolžili tudi z manjšima dariloma. Nasploh pa lahko rečem, da je to nadaljevanje turnirja minilo v resnično prijateljskem kramljanju in vzdušju. Oba sta obljubila da bosta tudi kot upokojenca še rada prišla na naše turnirje, če jih le bomo povabili. Le zakaj jih ne bi?

J. Rupar

JELOVICA

Poklicno usmerjanje – za kaj se odločajo osmošolci?

Verjetno vas bo delavce zanimalo za kaj se mladi najraje odločajo, ko izbirajo svoj bodoči poklic. Iz škofovsko poklicne posvetovalnice so nam poslali primerjalne rezultate od lanskoletnih prijav za poklice in letošnjih. In kaj so ugotovili?

Zanimanje za nekatere stroke se je povečalo, n. pr.:

elektro stroka 6,5 %
promet in zveze 3,44 %
lesna stroka 2,24 %
agroživilstvo 1,54 %
tisk in papir 1,4 %
vzgoja in izobraževanje 1,1 %
kultura 1 %
zdravstvo 0,9 %;

za nekatere stroke se je zanimanje zmanjšalo, n. pr.:

gimnazija družboslovno-jezikovna 5,8 %
blagovni in denarni promet 4 %
gradbeništvo 1,8 %
upravno-administrativna dejavnost 0,8 %.

V tekstilni stroki, gozdarstvu in farmaciji je letošnji odstotek odločitev nespremenjen, za rudarstvo, metalurgijo in nekovinsko industrijo pa prijav sploh ni bilo.

Razveseljiv je zlasti pozitivni premik v zanimanju za elektro stroko, promet in zveze, lesno industrijo in agroživilstvo, saj gre v korak z gospodarsko usmeritvijo.

Opazne padce prijav smo zabeležili v zanimanju za gimnazijo družboslovno-jezikovne smeri, blagovni in denarni promet, gradbeništvo in v upravno-administrativni dejavnosti, vzroke pripisujemo manjšim zaposlitvenim možnostim.

Še vedno pa opazamo zelo majhno število prijav za poklice v naslednjih panogah: obutvena, gumarstvo, gradbeništvo (s šolanjem do 3 let), gostinstvo predvsem natakariji, za 3. letno šolanje v kmetijstvu in potem uspešno gospodarjenje doma, pravzaprav nobenih vključitev pa nimamo v vojaške šole (0,14 %).

Če pa v celoti poklicne odločitve osnovnošolske generacije 80/81 razdelimo v proizvodne in neproizvodne poklice pa smo celo presegli dogovorjeno republiško razmerje. Skoraj 70 % otrok se je namreč odločilo za proizvodnjo.

M. Kaluža

STARŠI!

Komisija za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Škofja Loka se v sodelovanju s šolami trudi za vzgojo in varnost otrok v prometu.

Največ na tem področju pa lahko storite prav vi – starši. Z vzgojo, svetovanjem in tudi s svojim vzgledom lahko otroke pripravite na varno vključevanje v promet.

Prometnih nesreč, v katerih so udeleženi otroci, je še vedno veliko.

Premislite, kajti že jutri je lahko vaš otrok med mnogimi udeleženci prometnih nesreč z lažjim ali težjim izidom.

ŠTEVILO VSEH PROMETNIH NEZGOD, KJER SO BILI UDELEŽENI OTROCI, MLADOLETNIKI IN POSLEDICE TEH NEZGOD (podatki so iz leta 1980)

KRAJ	Vse nezgode	STAROST								
		SKUPAJ	0-4	4-7	7-14	14-18				
ŠKOFJA LOKA	17	22	1	3	3	1				
GORENJSKA	113	127	1	14	27	27	1	5		
SLOVENIJA	1584	1677	9	162	2	239	9	466	32	81

LEGENDA:

M – mrtvi
P – poškodovani

V prvi fazi, to je postavitev začasnih bivališč, sodeluje kar 38 izvajalcev iz takorekoč vse Evrope. Zato ni čudno, da je na potresnem področju Kalabrije videti najrazličnejše oblike hiš in tudi najrazličnejše izvedbene variante. Veliko je kovinskih, veliko tudi najbolj enostavnih. V primerjavi s temi je hiša, ki jo gradi skupno Jelovica in Gradis daleč najbolj funkcionalna in tudi narejena za najbolj dolgo bivanje. Verjetno se bo tudi zgodilo, da bodo ti ljudje prav po »krivici« naših gradbenikov čez leta nesrečni. Tisti, ki bodo sedaj dobili nesolidne hiše, bodo takrat morali dobiti boljše. Jelovičine pa bodo dolgo uporabne. Morda je tudi za to kar 23 odstotkov vseh hiš, ki se jih sedaj gradi iz Jelovice.

ŠPORT IN REKREACIJA

Pred dvema leti je bil na tem mestu v časopisu Jelovica vizijski članek o množičnem tekmovanju v plavanju, katerega naj bi izvedli za člane našega kolektiva. Žal je bila le prišpoda, kako delovni človek skoči iz svojega prisvojenega ali pa že prirojenega kopita načina življenja in pehanjem za materialnimi dobrinami.

Danes, po dveh letih, ugotavljamo, da je v naši delovni organizaciji sicer na področju splošne telesne kulture narejen napredek. Da pa na drugi strani še zmerom pri večini obstoja mišljenje, da je človeško telo ustvarjeno samo za izkoriščanje. Vsi pa vemo, če stroj zanemarimo, da se nam kmalu pokvari in postane neuporaben in prav isto se dogaja z nami in z našim telesom. Telo in razum potrebujeta za svoje angažiranje v delovnem procesu sprostitev, obnavljanje, spremembo, ker le takrat lahko pričakujemo, da bo sposobno vzdržati napore enoličnega monotonega delovnega procesa.

V tovarni poskušamo na razne načine ljudi pripraviti, da se vključujejo v razne športno rekreativne dejavnosti, s katerimi poskušamo ohraniti telo zdravo in krepko.

Tako je zaživela nogometna sekcija, katera vključuje predvsem delavce iz neposredne proizvodnje. S svojimi nastopi v malem nogometu v občinski ligi, v velikem nogometu smo ustanovili celo športno društvo in nastopamo v gorenjski nogometni ligi. Vključenih je ca. 30 delavcev, kateri si predvsem z lastnimi denarnimi sredstvi omogočajo nastopanje na rekreacijskih tekmovanjih.

Druga akcija je stekla že poleti, ko smo začeli z akcijo za naslov planinca Jelovice. Kdor osvoji štiri vrhove z začetno višino do 1000 m, nadaljuje nato na 2000 m in več, dobi naziv planinec leta v Jelovici. Javna prireditelj z razglasitvijo bo konec tega meseca.

V športni dvorani Poden pa že od začetka oktobra vsako sredo poteka splošna rekreacija z zelo pestro vsebino. Poleg tega pa redno keglamo ob ponedeljkih in sredah, vključujoče tudi tekmovanja v občinskih ligah in na prijateljskem srečanju z drugimi kolektivi. Možnosti za svojo disciplino imajo tudi igralci namiznega tenisa, za katere je preskrbljeno, da ob sredah preizkušajo svoje znanje.

Za plavanje in smučanje nudimo regresirane karte, tako da je omogočeno delavcem, da

se tudi na tem področju udeležujejo.

Žal moram ugotoviti, da imajo v trenutni situaciji najboljše pogoje za vključevanje v športno rekreativno dejavnost predvsem delavci na obratih na Trati. Zapostavljeni, vendar ne namerno, so delavci v Kranju, Preddvoru, Sovodnju in v Gorenji vasi. Nekateri od teh sodelujejo v podobnih akcijah v okviru svojih krajevnih skupnosti, za druge pa bo potrebno organizirati poljubne oblike vadbe. Želeli bi pa več zvedeti o njihovih željah na področju športa in telesne kulture. Ugotavljamo lahko, da se je tudi na področju finasiranja premaknilo in to v pozitivnem smislu. Lepo in pohvale vredno, čeprav nekateri posamezniki, kateri bi morali imeti zdrave poglede v tej smeri otežujejo stvari s svojim ozkim gledanjem in z izpostavljanjem le svoje lastne osebnosti.

PLAVANJE

V tem tednu smo zopet izvedli plavanje za prvenstvo Jelovice, in to v bazenu v Železnikih. Pobuda za tekmovanje je prišla iz vrst delavcev v hali termotona, čeprav potem obisk ni bil nič večji kot pred dvema leti. Napredek je pri ženskah, in to 200 %. Bile sta dve, pred dvema leti pa nobene.

Rezultati:

Ženske:

1. Kustec Lidija TOZD 2
2. Tavčar Magda DSSS

Moški:

1. Šušteršič Lado TOZD 1
2. Ogorevc Boris Zobna amb.
3. Plešec Miha TOZD 4
4. Miklavc Ivan DSSS
5. Olejar Robert TOZD 2
6. Pratljačič Ante TOZD 2
7. Lukič Dragan TOZD 1

Za konec čestitke športne komisije vsem delavcem za Dan republike in želi, da prijetno in koristno preživijo proste dni.

Ivan Miklavc

JELOVICA – glasilo delovnega kolektiva Jelovica, lesna industrija, Škofja Loka – Ureja: odbor za obveščanje delovne organizacije: Rogelj Lado, Žabkar Jože, Batagelj Mojca, Kranjc-Kikelj Irena, Likar Janez, Volčjak Marinka. – **Odgovorni urednik: Janez Čadež**